కలియుగ సీత

ఆదరా బాదరా స్టేషనికి చేరిన జానకి - రైలు గంటన్నర లేటని తెలియగానే హతాశురాలైంది. ఒక గంటన్నర ప్లాటుఫారంమీద గడపడం అంటే - అందులో, ఈ పరిస్థితిలో, ఎంత ఇబ్బందో గుర్తురాగానే, ఆమెకి నీరసం ముందుకు వచ్చింది. తెల్సిన వాళ్ళెవరన్నా కనిపిస్తే అడిగే ప్రశ్నలకి జవాబులు చెప్పడం ఎంత కష్టం? ఎక్కడికి ప్రయాణం - మీరొక్కరేనా - మీ వారేరి - వగైరా వగైరా ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పడం ఎంత చిరాకు? కాని, తప్పదు. జానకి చిరాగ్గా ప్లాట్‌ఫారం బెంచీమీద కూలబడింది. తెల్సిన వాళ్లెవరూ కనపడకూడదని దేముళ్ళకి మొక్కుని, ఫెమీనా వెనకాతల మొహం చాటు చేసుకుంది.

ఆ దేముడు జానకి మొర ఆలకించలేదు. ముఖ్యంగా ఎవరి కంటయితే పడకూడదనుకుందో ఆ వ్యక్తి చూడనే చూశాడు.

దూరంనించి జానకిని చూసి, పెద్ద పెద్ద అంగలేసుకుంటూ నడిచి వచ్చేశాడు సుధాకర్. "హలో.... హలో.... ఏమిటది. హఠాత్తుగా ఎక్కడికీ ప్రయాణం?" హడావిడిగా దగ్గరికి వచ్చి పలకరించాడు. జానకి తలెత్తి బలవంతంగా నవ్వింది. "ఏమిటంత హఠాత్తుగా బయలుదేరారు. ఎక్కడికి - ఎందుకు - క్విక్ జవాబు చెప్పండి" జానకి పక్కన సూట్‌కేస్, ఛాస్కట్టు చూస్తూ ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు. "అరే, ఏమిటలా వున్నారు. ఎవరికైనా వంట్లో బాగులేదా?" జానకినించి జవాబు రాకుండానే ప్రశ్నలమీద ప్రశ్నలు కురిపించాడు.

"ఊరికెడుతున్నాను. అమ్మకి వంట్లో బాగులేదు, టెలిగ్రాం వచ్చింది." పొడిగా అంది జానకి.

"అరె. ఎప్పుడు - ఏడు గంటలవరకు అక్కడనే వున్నాగా - తరువాత వచ్చిందా - ఆదుర్దాగా అడుగుతూ "రామం ఏడి ?" చుట్టూ చూస్తూ అడిగాడు.

జానకి మొహం తిప్పుకుంటూ "రాలేదు" అంది, సుధాకర్ ఆశ్చర్యంగా చూచాడు.

"అదేమిటి ?" రాకపోవడం ఏమిటి ?

"ఏం ? ఆయనగారు వచ్చి రైలెక్కిస్తేగాని ఎక్కలేననా నీ ఉద్దేశం !"

"అదికాదు - అదికాదు - మీరు వూరికి వెడ్తూంటే - అందులో రాత్రి ట్రైన్, వచ్చి రైలెక్కించకుండా ఏంచేస్తున్నాడు. అంత రాచకార్యం ఏం వెలగబెడ్తున్నాడు ?" సుధాకర్ అపనమ్మకంగా అడిగాడు.

"ఏమో మీ మగ మహారాజులకే పని వుంటుందో మాకేం తెలుస్తుంది ?" జానకి నవ్వింది. ఆ నవ్వు పేవలంగా వుందని, ఆమె ఎంత నవ్వినా ఆమె కళ్ళల్లో విషాదపు నీడలు, ఆమే మాటల్లో ఓ రకం విరక్తి సుధాకర్ పట్టేశాడు. ఆమెపంక పట్టిపట్టి చూస్తూ "ఏం జరిగింది వదినగారూ - నిజం చెప్పండి" అన్నాడు.

"బలేవాడివే. ఏం జరుగుతుంది ?"

"కాదు. మీరు అబద్ధం ఆడినా మీ మొహం అబద్ధం ఆడదు. నిజంగా మీ అమ్మగారికి వంట్లో బాగులేక వూరు వెడ్తూంటే, రామం కనీసం రైలెక్కించడానికైనా రాలేదంటే నేను నమ్మను. కనక నిజం చెప్పండి" సూటిగా అడిగాడు. జానకి జవాబివ్వకుండా మొహం తిప్పుకుంది. ఆమె మౌనం అతనికి అర్థమైంది.

"ఓహో.... ప్రణయకలహమా- వాడితో దెబ్బలాడి, అలిగి, పుట్టింటికి పారిపోతున్నారన్నమాట !" వేళాకోళంగా అన్నాడు సుధాకర్. జానకి చివ్వున రోషంగా తలెత్తింది. "పారిపోవడం లేదు. వెళ్ళగొట్టబడ్డాను" అంది కటువుగా. సుధాకర్ తెల్లబోయాడు. 'ఏమిటి మీరంటున్నది,'

"ఆఁ అవును. చదువుకున్నవారు, సంస్కారులు, అభ్యుదయ వాదులు అయిన మీ ఫ్రెండుగారు - అదే నా భర్తగారిచేత ఇంట్లోంచి వెళ్ళగొట్టబడ్డాను. ఏం ఇంకా నమ్మలేవా?" ఆవేశంగా అంది జానకి. సుధాకర్ మొహం పాలిపోయింది. కలవరంగా చూచాడు. "హాస్యం ఆడుతున్నారా - నిజమా ఇది?" అపనమ్మకంగా అన్నాడు.

"హాస్యం. గాత్రి పనిగట్టుకుని, రైల్వే ప్లాట్‌ఫారం మీద నీతో హాస్యాలాడడానికి రాలేదు" జానకి తీవ్రంగా అంది. సుధాకర్ మొహం నల్లబడింది. నిలబడే శక్తిలేనివాడిలా ఆమె పక్కన కూలబడ్డాడు. "నాకేం అర్థం అవడంలేదు. సరిగా చెప్పండి వదినగారూ!"

"చెప్పడానికి ఏముంది సుధాకర్. మీ మగవాళ్ళ అనుమానానికి, అహంకారానికి, మీ మగవాళ్ళ జులుంకి, ఎన్ని యుగాలు గడిచినా మేము తల వగ్గాల్సిందేగదా! అలనాటి సీత మొదలు ఈనాటి జానకి వరకు ఇది తప్పలేదు." జానకి మొహం ఎర్రబడింది. ఆమె కళ్ళల్లో నీరు తిరిగింది. సుధాకర్ చప్పున ఆదుర్దాగా ఇటు అటు చూచాడు.

"వదినగారూ - ప్లీజ్ ఇంటికి పదండి. రామం ఏదో కోపంతో తొందరపడి ఏదో అని వుంటాడు. ఆమాత్రం దానికోసం మీరూ ఇంత తొందరపడడం బాగులేదు ప్లీజ్, రండి - నేను తీసుకువెడతాను. వాడిని చివాట్లు పెడతాను." జానకి విసురుగా తల తిప్పింది "ఈమాత్రం- అంటే ఏమాత్రం అని నీ ఉద్దేశం?" జానకి గొంతులో కరకుదనానికి, ఆమె కళ్ళల్లో కోపానికి బిత్తరపోయాడు సుధాకర్. ప్లాట్‌ఫారం ఎంత సందడిగా వున్నా - జనం ఎవరి గోలలో ఎవరున్నా, జానకి గొంతులో తీవ్రత కొందరిని ఆకర్షించి, తలలు తిప్పి వింతగా చూశారు. జానకి చప్పున సిగ్గుపడి తలదించుకుంది, ఆవేశాన్ని బలవంతంగా దిగమింగింది. సుధాకర్ ఏం మాట్లాడాలో తెలియనివాడిలా కూర్చుండిపోయాడు. పరిస్థితి తనూహించిన దానికంటె సీరియస్‌గానే వుందనిపించింది. కాని - కాని, ఎంత స్నేహితుడైనా వారి స్వంత విషయాలలో తనెలా కలుగచేసుకోగలడు. అలా అని పట్టనట్టు మాత్రం ఎలా వూరుకోడం? రామంతో స్నేహం

ఈనాటిదా ? జానకితో మాత్రం ఆమె పెళ్ళయి వచ్చిన దగ్గరనుంచి స్వంత వదినగారిలా గౌరవించాడు, అభిమానించాడు. అలాంటిది చూస్తూ, తెలిసి కూడా తనని కాదన్నట్టు ఎలా వూరుకోగలడు ? ఇద్దరిమధ్య అసలేం జరిగింది ? జానకి స్థిమితపడడానికి ఒక నిమిషం పైమిచ్చి, గొంతు తగ్గించి, "అసలేం జరిగిందో సరిగా చెపుతారా వదినగారూ" స్థిరంగా అడిగాడు

"సుధాకర్, ప్లీజ్ ఆ విషయం వదిలేయి ప్రస్తుతం నేను మా యింటికి వెడుతున్నాను, తరువాత - తరువాత ఏదో ఆమాత్రం ఉద్యోగం దొరక్కపోదు. ఆమాత్రం నా బతుకు నేను బతకగలనని నమ్మకం వుంది" జానకి బింకంగా అంది.

"నిన్నింకా చంపద్దు. అసలేం జరిగిందో చెపుతారా - ఇంటికి వెళ్ళి రామాన్ని అడిగి రమ్మంటారా, రైలుకి ఇంకా గంట పైముంది."

"హు - చెపితే భరించలేవు సుధాకర్. అర్థమయిందా - ఇంకా నన్ను రెచ్చగొట్టకు. అయినా అయినవారే కాదన్నప్పుడు నీ కెందుకి తాపత్రయం. సుధాకర్ ! అనవసరంగా మా మధ్యకు రాకు. నా దారిన నన్ను పోనీ, నా ఖర్మగాకపోతే యీ రైలు ఇలా ఆలశ్యం అవాలా. పిల్చినట్టు వేళకి నీవు రావాలా" విసుగ్గా అంది జానకి.

సుధాకర్ "సరే చెప్పకండి. నేను వెడుతున్నాను. వాడ్ని నాలుగు తగిలించి యీడ్చుకు వస్తాను."

"వెళ్ళు నా మీద చల్లిన పేడనీళ్ళు యింకా మిగిలే వుంటాయి నీవూ చల్లించుకో." "ఫరవాలేదు మీకోసం ఆమాత్రం సహించగలను." అతని అభిమానానికి జానకి చలించింది. "సరే చెప్పమన్నావా - నేను యింట్లోంచి వెళ్ళవలసి వచ్చిన కారణం ఏమిటో తెలుసా - నీవే!" జానకి ఒక్కొక్కమాట వత్తి పలికింది. సుధాకర్ చకితుడయ్యాడు. "నేనా" అయోమయంగా చూశాడు. "ఆ .... మనిద్దరి మధ్య ఏదో వుందని ఆయన అనుమానం. ఏం ఇంకా విడమర్చి చెప్పాలా !" సుధాకర్ దిమ్మెరపోయాడు. ఒక్క క్షణం మాట్లాడలేక పోయాడు.

అతని మొహంలో రక్తం పొంగింది. "నిజంగా .... నిజంగానా .... అలా రామం అన్నాడా ? నిజంగా యింత నింద వేసాడా ?" వెర్రివాడిలా చూస్తూ అన్నాడు.

"ఆహా, అక్షరాలా, సుధాకర్ ! నీవు నేనూ ఎన్నడన్నా హద్దుమీరి ప్రవర్తించామా ?" జానకి గొంతు వణికింది. సుధాకర్ ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నాడు. ఆయనేగా అసలు, నా సగం ప్రాణం, ప్రాణ మిత్రుడు అంటూ ఇంటికి తీసుకొచ్చింది. టిఫిన్లు, కాఫీలు. భోజనాలు పెట్టించింది ఆయనేగా - ఇప్పుడు - ఇప్పుడిలా-" ముంచెత్తిన ఆవేశం ఆమె గొంతుని నొక్కేసింది.

తలుచుకున్నకొద్ది జానకి మనసు ఉడికిపోతుంది. అవమానంతో ఆవేశంతో ఆమె రక్తం సలసల మరుగుతూంది. ఆ మనిషిలో ఇంత అనుమానం. అసూయ వున్నప్పుడు, తన స్నేహితుడు, నా సగం ప్రాణం అంటూ యింటికి తీసికొచ్చి పెళ్లానికి పరిచయం చేయడం ఎందుకు ? తన నెత్తికెక్కించి టిఫిన్లు, కాఫీలు, భోజనాలు పెట్టించి, సినిమాలు, షికార్లు తమతో సమంగా ఆనాడు తిప్పింది ఆయనేగా, యింట్లో వ్యక్తిగా చనువుగా తిరుగుతూంటే తను మాట్లాడకుండా ఎలా వుంటుంది. అక్కడికీ కొత్తలో "బెడ్‌రూంలోకి కూడా తీసుకొస్తారెందుకు" అంటే "ఆ ! మా మధ్య అలాంటి బేధాలు లేవు" అన్న పెద్దమనిషి, యిలా మారిపోతాడని తనకేం తెలుసు. "వదినగారు వదినగారు" అంటూ చనువుగా నవ్వుతూ, జోక్స్ వేస్తూ యింట్లో తిరిగే అతనితో తను ముభావంగా ఎలా వుండగలుగుతుంది. అయినా ఆయనంత ప్రాణస్నేహితుడు అన్న అతన్ని తనెలా కాదంటుంది. అందుకే చనువు, అభిమానం పెంచుకుని ఫ్రీగా అతనితో మాట్లాడడం, పేకాడ్డం, అన్నీ చేసింది, హాస్యంగా "మరిదీ లక్ష్మణా" అని పిలుస్తూ - అలాంటి తమిద్దర్ని ఎంతమాట అన్నాడు ! అసలు తను కనిపెట్టలేక పోయిందిగాని, మూడు నెలలుగా ఆయన మూతి ముడుచుకోడానికి, సుధాకర్‌తో ముభావంగా వుండడం, ఏదన్నా అంటే వ్యంగ్యంగా

ఎత్తిపొడవడం వగైరాల అర్థం తను తెలుసుకోలేక పోయింది. తెలుసుకున్నాక జాగ్రత్తపడింది. కాని యివేవి తెలియక నిష్కపటంగా, నిర్మలంగా, చనువుగా వుండే సుధాకర్‌ని ఒక్కసారిగా ఏం చెప్పి దూరం చెయ్యగలదు. రామంలో మార్పు అర్థం చేసికోని సుధాకర్ అమాయకత్వానికి, రామం అసూయ అనుమానాల మధ్య, గత నెల రోజులుగా నలుగుతూనే వుంది. ఆఖరికి యీ రోజు ఆయన పూర్తిగా బయటపడ్డాడు. నిజస్వరూపం చూపించారు. సాయంత్రం జరిగినది గుర్తుకొచ్చి జానకి ఒళ్ళు మరింత ఉడికింది.

ఆరోజు రామం మామూలుకంటే ఆలస్యంగా వచ్చాడు ఆఫీసు నించి, "ఏం యింతాలశ్యం అయింది" అంది మామూలుగా జానకి.

"తొందరగా వస్తే నీకు అడ్డుకాదూ — వచ్చి యింట్లో జరిగే భాగవతం చూడకుండా వుండాలని ఆలశ్యంగా వచ్చాను" రామం వ్యంగ్యంగా అన్నాడు. జానకి తెల్లబోతూ "ఏమిటీ!" అంది. రామం కటువుగా "అర్థం కాకపోవడానికి నేను తెలుగే మాట్లాడుతున్నాను" అన్నాడు. జానకి మొహం ఎర్రబడింది. "ఏదో పాపం నేను ఆలశ్యంగా వస్తే నష్టం, కష్టం అన్నట్టు నటించావు. నీకు తోడు, కంపెనీ యివ్వడానకి సుధాకర్ వున్నాడుగా. ఇంక యీ మొగుడి రాకపోకలు గురించి నీ కెందుకు బాధ. నా కంతా తెలుసు. నీ నటన నా దగ్గరకాదు" కటువుగా అన్నాడు. జానకి మొహం ఎర్రబడింది. "మీరేం మాట్లాడుతున్నారో తెలుసా - సుధాకర్ గురించా మీ యీ అనుమానం. ఇందుకా ఈ మధ్య ఈ మూతి ముడుచుకోడాలు దెప్పుళ్ళు - ఆహా - యిప్పటికైనా మీ అసలు స్వరూపం బయటపెట్టాడు. థేంక్స్ - కాని పాపం ఒక సంగతి మరచిపోకండి. సుధాకర్‌ని తీసుకొచ్చింది, ప్రాణస్నేహితుడంటూ నా నెత్తిన ఎక్కించింది, పక్కల మీద సయితం పడుకోబెట్టింది మీరన్న సంగతి గుర్తించండి- " జానకి తీవ్రంగా అంది.

"వాడిని పక్క ఎక్కించాను కాని, వాడితో నిన్ను ఎక్కమనలేదు" రామం హేళనగా అన్నాడు. జానకి కళ్ళు నిప్పులు చెరిగాయి, ఆగ్రహ

వేశాలతో ఒక్క నిమిషం మాట్లాడలేకపోయింది. అవమానం, అసహ్యం ఆమెని ముంచెత్తాయి. తిరస్కారంగా చూసింది. "ఛీ.... ఛీ.... మీరింత నీచంగా మాట్లాడగలరని, ఇంత కుసంస్కారులని ఎప్పుడూ అనుకోలేదు."

"సంస్కారమంటే పెళ్ళాన్ని మరో మగాడికి అప్పగించడం అనుకోను, అంత సంస్కారం, సహృదయత నాకు లేదు-"

"ఆపండి యింక చాలు. మీరు మరేం చెప్పనక్కరలేదు- మీలాంటి వారితో మాటలు యింక అనవసరం నాకు - నన్ను గురించి ఇంత నీచంగా మాట్లాడగలిగిన భర్తని క్షమించలేను. భార్య నీతి నిజాయితీ లేనిదని మీరనుకున్న తర్వాత, యింక మన మధ్య మాటలు అక్కరలేదు. భార్యా భర్తల సంబంధమూ అక్కరలేదు." జానకి తీవ్రంగా అంది.

జానకి నోట సంగతి విన్న సుధాకర్ మొహం పాలిపోయింది. "వదినగారూ మీరు చాలా తొందరపడ్డారు, కనీసం మీరయినా కాస్త ఓర్పు వహించాల్సింది- ఇంత తొందరపడి యిల్లు వదలాల్సింది కాదు. నచ్చ చెప్పాల్సింది."

"అంతా వినికూడా ఈ మాట ఎలా అంటున్నావు సుధాకర్. అంత నీచంగా ఆయన మాట్లాడాక కూడా, ఆత్మగౌరవం, ఆత్మాభిమానం వదలి ఆయన కాళ్ళు పట్టుకుని, తప్పుచేయకపోయినా, "తప్పయింది నాథా" అని ప్రార్థించమంటావా ?" జానకి ఆవేశంగా అంది.

"అదికాదు."

"ఏదికాదు. ఇదేం, సినిమా. నవలా కాదూ. ఏదో రెండు మాటలు పక్కనించి వినో - ఏదో చూసి పెళ్ళాన్ని అనుమానించి ఇంట్లోంచి వెళ్ళ గొట్టడానికి, ఆవిడ దీనాతిదీనంగా ప్రార్థించి విఫలురాలై అష్టకష్టాలు పడ డానికి. మనిద్దరి మధ్య ఏదో వుందనడానికి ఆయన ఏంచూశారు - ఏం విన్నారు ? మనం నవ్వుతూ మాట్లాడుకోడం ఒక తప్పా - కలిసి పేకాడడం మరో తప్పా- నిజంగా ఇవే మన అపరాధాలయితే, భార్య అంత పరాయి పురుషుడితో మాట్లాడకూడదన్నప్పుడు, నిన్ను ఇంటికి రమ్మనడం ఎందుకు?

హు - ఈ మగాళ్ళకి భార్య సోషల్‌గా వుండాలి - కాని మరో మగాడితో మాట్లాడితే సహించలేరు. ఇదీ యీనాటి మగాళ్ళ వరస - కాని మొగుడు అనుమానపడి హింసిస్తే, సహించి, పాదాలచెంతపడి వుండనీయండి, అని ప్రార్ధించడానికి నేను అంత పతివ్రతనూ కాదు - అంత ఆత్మాభిమానం లేని దానను కాను. ఆయన తప్పు ఆయన తెలుసుకునేవరకు నేను ఆయనని క్షమించను. ఆయన తప్పు ఆయన తెలుసుకోకపోతే పరవాలేదు. నా బతుకు నేను బ్రతకగలనన్న ఆత్మవిశ్వాసం నాకుంది. అంతేగానీ నామీద నమ్మకంలేని భర్తతో, నన్నునుమానించి అవమానించిన భర్తని గౌరవించడం మాత్రం నా వల్లకాదు. అందుకే యీ ప్రయాణం" జానకి దృఢంగా అంది.

"రామం - రామం ఏం అనలేదా మీరు వచ్చేస్తూంటే ?" జానకి అదోలా నవ్వింది.

"నీవెంత పిచ్చివాడివి సుధాకర్ ? మగ మహారాజు. ఒకవేళ మనసులో వున్నా పైకి అంటారా - అహం విడిచి భార్యని వుండమని బతిమిలాడుతారా ? అసలు ఆయన ఈ వ్యవహారం ఇంత దూరం వస్తుందనుకోలేదు అనుకుంటా. అందుకే నేను ఇల్లు వదులుతున్నానని తెలుసుకోగానే కలవరపడ్డారు. అది పైకి కనిపించకుండా వుండాలని తంటాలు పడ్తూ - ఇదంతా నేను చదువుకున్నదాన్నని, ఉద్యోగం చేసుకు బ్రతికే ధైర్యం వుంది గనక, ఇలా అహంకారంగా ప్రవర్తిస్తున్నానని, మొగుడంటే లెక్కలేదని, ఏవేవో ఉక్రోషంగా అన్నారు. ఇల్లు కదిలితే మరి ఇంట్లో ప్రవేశం వుండదని బెదిరించారు. కేకలు వేశారు. కాని నేను నిజంగా వచ్చేస్తూంటే ఇంకా ఆయనకి నమ్మకమే నాలుగురోజులు పుట్టింట్లో వుండి వస్తానని. మొగుడ్ని కాదని బతికే ధైర్యం నాకు లేదని ఆయనకి చాలా నమ్మకం అనుకుంటా - అందుకే వ్యంగ్యంగా "వెళ్ళు - వెళ్ళు. నాలుగు రోజుల్లో పుట్టింటివాళ్ళు తరిమేస్తే అప్పుడు ఎవరు గతో తెలుస్తుంది" అన్నారు "

సుధాకర్ వ్యధాచిత్తుడై "ఇదంతా నావల్లే జరిగింది. నేనెంత

స్టుపిడ్‌ని. వాడనుమాన పడతాడనేనా గ్రహించలేదు. వాడు మూడీగా వున్నప్పుడైనా అర్థం చేసుకోకుండా పూలిష్‌గా ప్రవర్తించాను. వదిన గారూ! ఇప్పుడే వస్తా - వాడికి నచ్చచెప్పి వాడ్ని వెంటబెట్టుకు వస్తా." అన్నాడు. జానకి కఠినంగా "నీవు ఆయనదగ్గరికి వెడితే నామీద వట్టే - నీ సిఫార్సులు నా కనవసరం" అంది.

సుధాకర్ దీనంగా చూశాడు. "వదినగారూ - ఇద్దరూ కలిసి నన్నెందుకిలా హింసిస్తారు. నా కారణంగా మీ కాపురం ఇలా అయితే నన్ను నేను ఎలా క్షమించుకోను - ఏం చెయ్యకుండా ఎలా ఊరుకో మన్నారూ!" కన్నీళ్ళ పర్యంతం అయ్యాడు సుధాకర్.

"సుధాకర్ యీ పరిస్థితిలో నీవు చెపితే మాత్రం ఆయన తలకెక్కు తుందనుకున్నావా? లాభంలేదు. నా గురించి నీవేం బాధపడకు. నేనేం చచ్చిపోను - మా ఇంటికి వెళ్తున్నాను, రేపు కాకపోతే కొన్నాళ్ళకి ఏదో ఉద్యోగం దొరక్కపోదు. ఈలోగా మావాళ్ళు తరిమేయరనుకుంటాను." నవ్వింది పేలవంగా జానకి. సుధాకర్ ఆమెవంక ఒక్క క్షణం అలా చూస్తుండిపోయాడు. తరువాత ఏదో నిశ్చయం చేసుకున్నవాడిలా పెదాలు బిగపట్టి "నా కారణంగా మిమ్మల్ని వంటరి అవనీయను. ఆ ఫూల్, ఆ స్టుపిడ్ అన్న మాటలు నిజం చేద్దాం. లేవండి, నా రూమ్‌కిరండి. నేనున్నన్ని రోజులు మీకే లోటు రాదు. రండి" ఆవేశంగా అంటూ లేచి నిల్చున్నాడు. జానకి చకితురాలైంది ఒక్క క్షణం "మతిపోతూంది నీకు, ప్లీజ్. ఇంటికి వెళ్ళు సుధాకర్." జానకి తల తిప్పుకుంది. "ఊహు. పదండి రావల్సిందే మీరు" చిన్నపిల్లాడిలా మంకుగా అన్నాడు.

"ఆయన అన్నదంతా నిజమనుకునే అవకాశం ఆయనకి ఇస్తాననుకున్నావా? సుధాకర్! లోకం దృష్టిలో మనం దోషులుగా నిలబడడానికి ఎంతమాత్రం ఒప్పుకోను. ఇంకెవరన్నా పరావాలేదు. నీతో మాత్రం - సారీ, అదిగో ట్రైను వస్తూంది. గుడ్‌బై మరిచిపో నన్ను" జానకి దిగ్గున లేచి నిలబడింది. వెనక్కి తిరిగి చూడనైనా చూడకుండా రైలు ఎక్కిన

జానకిని తీసుకుని కదిలిపోయిన రైలునిచూస్తూ వెర్రివాడిలా నిలబడ్డాడు సుధాకర్.

♦ ♦ ♦

కాలచక్రం ఐదేళ్ళు గడిచాయి. ఈలోగా జానకి తల్లిదండ్రులు-సుధాకర్, రామం జానకిలను కలపాలని చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ వ్యర్థమయి పోయాయి. తనని క్షమార్పణ కోరితే కాని వెళ్ళనని జానకి. ఆమె తప్పయిందని ఒప్పుకుంటే తనకేం అభ్యంతరంలేదని రామం, ఇద్దరికిద్దరూ పంతాలుపట్టి బింకంగా రాజీకి అంగీకరించక పోయేసరికి, అందరూ నిస్పృహతో వదిలేశారు ఇద్దరిని. కాలం ముందుకు సాగుతునే వుంది. జానకికి నాలుగేళ్ళ పాప ఇప్పుడు.

అనుకోకుండా ఐదేళ్ళ తరువాత జానకి, రామం రైలులో కలిశారు. మొదట రామం జానకినిచూసి మొహం చిట్లించి తల తిప్పుకున్నాడు. తరువాత వద్దనుకుంటూనే జానకిని, జానకికి పక్కనున్న పాపని చూశాడు. రామాన్ని చూసి జానకి చిరునవ్వుతో "బాగున్నారా" అంటూ ఆమె ముందు పలకరించింది. జవాబు చెప్పకూడదనుకుంటూనే అప్రయత్నంగా "ఊఁ" అన్నాడు. కుతూహలం చంపుకోలేక "నీ కూతురా" అన్నాడు పాపనిచూసి. జానకి చిరునవ్వుతో "ఊఁ" అంది. "పెళ్ళిచేసుకున్నావన్న మాట!" అసూయగా చూశాడు. "ఊఁ" అంది జానకి నవ్వి. "ఎప్పుడు?". "చాలా రోజులయింది" అంది జానకి. "హు" అన్నాడు రామం.

"సుధాకర్‌నేనా - నాకు తెలుసు చేసుకుంటావని, నా అనుమానం వట్టి అపోహేమోనని ఇన్నాళ్ళు కాస్త బాధపడ్డాను. నాకు బాధ తప్పించావు థేంక్స్" హేళనగా అని మొహం తిప్పుకున్నాడు. రైలు ఏదో స్టేషనులో ఆగగానే మరో కంపార్టుమెంటులోకి మారిపోయాడు రామం. ఆ సంఘటనతో ఇద్దరికిద్దరికి ఒకరిపట్ల ఒకరికి మిగిలిన కాస్త గౌరవం, అభిమానం ఏమన్నా వుంటే పూర్తిగా తుడుచుకుపోయింది.

♦ ♦ ♦

"వాంట్ టూ టాక్ విత్ యూ కమ్ ఇమ్మీడియట్లీ" అన్న టెలిగ్రాం జానకినించి ఇరవై ఏళ్ళ తరువాత అందుకున్న రామం ఆశ్చర్య చకితుడయ్యాడు.

ఆనాడు రైలులో జానకిని చూసాక - ఆమెపట్ల ద్వేషం పెరిగి, ఆ ఆవేశంలో రామం ముందు వెనకలు ఆలోచించకుండా, వెంటనే మరో పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. జానకితో పూర్తిగా తెగతెంపులు అయిపోయినట్టు కొత్త జీవితం ప్రారంభించాడు.

మరో రెండేళ్ళ తరువాత, అనుకోకుండా సుధాకర్‌ని కలిశాడు రామం. జానకి వెళ్ళిన తరువాత, ఆ సంఘటన తరువాత, సుధాకర్ రామంని కనీసం చూడనుకూడ చూడలేదు. వెంటనే రెండు నెలలు శలవు తీసుకుని వెళ్ళిపోయి ఆ తరువాత అక్కడనించి ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించు కున్నాడు. సుధాకర్‌ని చూసి రామం కసిగా "ఓహో - ఎన్నాళ్ళకి దర్శన భాగ్యం జానకి కులాసానా, మీ అమ్మాయి క్షేమమా ?" అన్నాడు. సుధాకర్ తిరస్కారంగా చూసి "జానకి, ఆమె కూతురు క్షేమసమాచారాల పట్ల నీకామాత్రం ఆసక్తి వున్నందుకు సంతోషం. కాని నీభార్య నీ కూతురు క్షేమసమాచారం గురించి అడగవలసింది నన్నుకాదు" అన్నాడు కటువుగా. రామం తెల్లబోయాడు. "ఏమిటి - ఏమంటున్నావు. నా కూతురా !" అన్నాడు "ఆ, అక్షరాలా నీ కూతురు జానకి ఇంట్లోంచి వెళ్ళిపోయేనాటికి గర్భవతి అన్న సంగతి, ఆమెకీ అప్పటికి తెలియదు. తరువాత ఎనిమిది నెలలకి పుట్టింది నీ కూతురు."

"అబద్ధం, జానకికి.... నీకు పుట్టిన కూతుర్ని నాకు అంటగట్టాలని చూస్తున్నారు. జానకి నీవు ఇద్దరూ...." ఆవేశంగా ఏదో అనబోయాడు. "షటప్—వాగకు—జానకి చెప్పింది, ఆరోజు రైల్లో నీవు జానకిని చూసి అడిగిన ప్రశ్నలు, నీలాంటి చదువుకున్న మూర్ఖుడిని చూడలేదు నేను. పెళ్ళంటే — అందులో ఒకసారి పెళ్ళయిన ఆడదానికి రెండో పెళ్ళి అంత సుళువనుకున్నావా. అంత త్వరలో చేసుకునే మొగధీరుడు వున్నా డనా నీ ఉద్దేశం. ఒకవేళ చేసుకున్నా భర్త బతికుండగా అతనినుంచి చట్ట బద్ధంగా విడిపోకుండా ఆమె పెళ్ళాడగలదని ఎలా అనుకున్నావు. అంత

పూలిష్‌గా స్టుపిడ్‌లా ఎలా ఊహించావు జానకి అప్పుడేకాదు, ఇప్పటికీ పెళ్ళిచేసుకోలేదు. ఉద్యోగం చేసుకుంటూ నీ కూతుర్ని పోషిస్తూ బతుకు తూంది. అర్థమైందా ఆమె గురించిన అపోహలు ఇప్పటికైనా తొలగిం చుకో" సుధాకర్ తీవ్రంగా అన్నాడు,

"మరి- మరి - మీ ఇద్దరూ పెళ్ళిచేసుకోలేదా. అవునందే" వెర్రి వాడిలా అన్నాడు రామం.

"హు, నీ కర్థమయింది అంతేలే. జానకి నాకు వదిన. ఆమెకి నేను మరిదిని, సోదర సమానుడిని, అంతే మా మధ్యవున్న బంధం. నీతో జన్మలో మాట్లాడకూడదనుకున్నాను. కాని మా గురించిన నీ అపోహ, అపోహ మాత్రమే అని నీ అంతట నీవు ఇప్పటికీ గ్రహించలేదు. తెలు సుకో ప్రయత్నించలేదు గనక చెప్పాల్సివచ్చింది. నౌ, గుడ్‌బై, ఐ డోంట్ వాంట్ టూ మీట్ యూ ఎగైన్" సుధాకర్ మొహం తిప్పుకు వెళ్ళి పోయాడు.

జానకి గురించిన నిజాలు విన్నాక, రామానికి మతిపోయినట్లయింది. పశ్చాత్తాపం మొదలయింది. కాని చాలా ఆలశ్యం అయింది, అసలే తనని క్షమించని జానకి, ఇప్పుడు రెండో పెళ్ళి చేసుకున్న తనని ఎంతమాత్రం క్షమించదు! జానకి బతుకూ తనదీ, పూర్తిగా వేరైంది. ఇంక తమ మార్గాలు ఎంతమాత్రం కలవ్వు. జానకి గుర్తు వచ్చినప్పుడల్లా ఇన్నాళ్ళూ రామం ఏదోలా బాధపడుతూనే వున్నాడు.

ఇరవై ఏళ్ళ తరువాత జానకి తనతో మాట్లాడాలనుకోడం వింతగా తోచింది. ఇన్నాళ్ళ తరువాత తన అవసరం ఏమి వచ్చింది!!

• • •

ఇరవై ఏళ్ళ తరువాత, రామం జానకి "శవాన్ని" మాత్రం చూడ గలిగాడు. మాట్లాడాలని పిలిచిన జానకితో మాట్లాడలేక పోయాడు. ఆమె ఉత్తరం మాత్రం చదువుకోగలిగాడు. ఉత్తరం క్లుప్తంగా వుంది. "నవమాసాలు మోసి, కని, అష్టకష్టాలు పడి బిడ్డను పెంచిన తల్లికి

యీయని స్థానం. హక్కులు తండ్రికి యిచ్చింది మన సంఘం. మన సంఘమేకాదు ప్రపంచంలో ఎక్కడా అంతే!! లోకంలో తల్లిలేని బిడ్డల పట్ల సంఘానికి సానుభూతి, ఆదరణ వుంటుంది. తల్లి ఎవరో తెలీని బిడ్డలకి సంఘంలో స్థానం వుంటుంది. కాని తండ్రి ఎవరో తెలీని బిడ్డలని సంఘం క్షమించదు, ఆదరించదు, అన్నసత్యం ఇన్నాళ్ళకి తెలుసుకున్నాను. తెలుసుకున్నాక నా కూతురుకోసం, ఆమె సుఖసంతోషాలకోసం, ఆమె దృష్టిలో ఇంకా "నేరస్తురాలిని అవలేక" నా ఆత్మాభిమానాన్ని, ఆత్మగౌరవాన్ని కన్న బిడ్డకోసం బలిపెట్టకుని ఇది మీకు రాస్తున్నాను.

ఆమె మీ కూతురన్న సత్యం సుధాకర్ ద్వారా మీరు తెలుసుకున్నారన్న నిజం నాకు తెలుసు. నేను యింట్లోంచి వెళ్ళేరోజు, మీ బిడ్డకి తల్లిని కాబోతున్నానన్న సత్యం తెలిసివుంటే, యీ కథ ఇలా వుండేది కాదేమో! నే నీ ఉత్తరం రాయాల్సిన అవసరం వుండేది కాదేమో! బిడ్డ పుట్టాక అందరూ ఎంత చెప్పినా వేడిరక్తం పొంగులో, ఆవేశంలో, నా బిడ్డని తండ్రి లేకుండా నే పెంచుకోగలనన్నాను. అన్న మాట ప్రకారం ఈ నాటివరకు తండ్రి పేరు తెలీకుండా, తండ్రి అవసరం, తోడు లేకుండానే పెంచుకున్నాను. కాని దేముడూ మొగాడేగనక, ఆడదానికింత ఆత్మ విశ్వాసం వుండకూడదనుకున్నాడు కాబోలు. ఆఖరికి నా ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కోల్పోయే పరిస్థితి కల్పించాడు. మనం ఎంతో మారుతున్నాం, పురోగమిస్తున్నాం అనుకున్నా, అది అంతా వేషభాషలతో తప్ప, ఆచారాలలో, కట్టుబాట్లలో మార్పులేదన్నది సత్యం. తల్లిచేసిన తప్పు, తప్పుకాకపోయినా, సంఘం కూతురిమీద రుద్దుతుందని తెలుసుకున్నాను. పరువుగల యింట బుట్టినా, విద్యా సంస్కారం వున్నా, గౌరవంగా బతుకుతున్నా — కేవలం తండ్రి దగ్గరలేని కారణంగా, నా బిడ్డ పాతికేళ్ళు వచ్చినా అవివాహితగానే మిగిలింది. అందుకు కారణం నేనన్న సంగతి గ్రహించి నా సర్వస్వం ధారపోసి పెంచిన "నా కూతురే" ఈనాడు నన్ను ద్వేషిస్తూంది, అప్పటికి గాని నేను ఓడిపోయానన్న సత్యం గుర్తించలేకపోయాను.

ఎన్ని యుగాలు గడిచినా ఆడదాని కథ మారలేదు, మారదు. అలనాటి సీత మొదలు ఈనాటి జానకి వరకు ఈ అవమానం, అవహేళనలు ఎదుర్కొంటూనే వుంది. ఎదురు దెబ్బలు తింటూనే వుంది. ఆఖరికి ప్రకృతి చేతిలో ఓడిపోతూనే వుంది.

ఎన్నిసార్లు రామాయణం విన్నా, చదివినా, సీతాదేవి అన్ని కష్టాలు భరించి ఆఖరికి భర్తని కలుసుకుని, భర్తా బిడ్డలతో సుఖంగా బతికే తరుణం ఆసన్నమయినప్పుడు, కోరి తన జీవితాన్ని ఎందుకు పరిసమాప్తి చేసుకుందో అర్థంగాలేదు. ఎందర్ని అడిగినా ఆ సందేహ నివృత్తి కాలేదు. రెండుసార్లు అవమానించి నిర్దాక్షిణ్యంగా (కారణం ఏదయినాగాని) అడవులకి పంపిన భర్త, మరోసారి ఇంకెవరికోసమో మళ్ళీ ఆ పని చెయ్యడా అన్న అనుమానంవల్లా - సుఖపడవలసిన సమయం అంతా కన్నీరే నింపుకుని, తల్లిగా తన కర్తవ్యం పూర్తిచేసి బిడ్డలని తండ్రికి అప్పగించాను. ఇంకేముంది అన్న విరక్తా- లేక జీవితంలో అన్ని కష్టాలు సహించి ఆఖరి క్షణంలో ఆత్మాభిమానం, త్మగౌరవం పోగొట్టుకోవలసిన అవసరం కనపడక, తన వ్యక్తిత్వం నిలుపుకోవాలని అలా చేసిందా? ఎన్నటికీ జవాబు దొరకని ప్రశ్నే అయింది ఇన్నాళ్ళూ.

కాని ఈనాడు సీతాదేవి అలా ఎందుకు చేసిందో అర్థం అయింది. సీతాదేవి పతివ్రత గనక, కావాలనుకున్న క్షణంలో భూదేవి వడిలో ఆశ్రయం సంపాదించుకుంది. కాని ఈ జానకి అంతటి పతివ్రత కాదు కనక స్లీపింగ్ టాబ్లెట్స్ ఆశ్రయించుకుంది.

నా టెలిగ్రాం అందగానే వచ్చి, మీకుమార్తె బాధ్యత స్వీకరిస్తారన్న నమ్మకంతో నిశ్చింతగా దాటిపోతున్నాను. లోకం తల్లిలేని బిడ్డని తప్పక ఆదరిస్తుంది కనక, ఆమె వివాహం మీకో సమస్యకాదు.

నా యీ పని అహంకారానికి చిహ్నం అనుకోండి. ఆత్మాభిమానానికి నిదర్శనం అనుకోండి - మీ యిష్టం వచ్చిన పేరు పెట్టండి- వుంటా" జానకి.